

5. kép

díszítőelemeket. Nem használtak az előírásához-rajzoláshoz mást, mint egy-egy nagyobb gombot vagy poharat, hogy a rózsák kerekességét, egyforma nagyságát biztosítsák. Ezek segítségével osztották be a díszítendő felületet is.

Nagytarcsán a lakosság többségét kitevő evangélikus gyülekezet temploma 1931-ben épült, amelyben az ország egyetlen forgatható, kettős szárnyasoltára (6. kép) látható. Képei ünnepi- és egyháztörténeti témákat (karácsonyi, húsvéti, böjti, szenthárom-sági) ábrázolnak.

Az evangélikus egyházközség 1935 őszétől vált önállóvá. Megválasztott lelkésze Sztelhó Gábor lett, aki kiváló vezetői és szervezői adottságokkal, kezdeményező készséggel rendelkezett. Ő alapította a "finn minta alapján működő" Tessedik Sámuel nevét viselő, öt hónapos, bentlakásos, népfőiskolát, mely a magyarországi népfőiskolai

mozgalom kibontakozásának kezdetét jelentette. 1938-1944 között képezték, nevelték itt az ország különböző vidékéről összesereglett parasztfjakat.

Nagytarcsa lakossága 1960-ig - a termelősövetkezetek megalakulásáig - túlnyomó részben a mezőgazdaságból élt. A saját háztartásához szükséges terményeken és állatokon kívül eladásra is termeltek. Már a 17-18. században búzával, szalmával és zöldségfélékkel kocsiztak Pestre. Minél belterjesebbé vált a termelés, annál több jutott a piacra. A tehéntartás, a tejtermelés az 1930-as években fokozódott. A gazdák legényfia, nagylányai egy kerékpárra felraktak 4-6 db 10-15 literes tejeskan-nát is, és a mátyásföldi, rákosligeti, rákoscsabai tisztviselőknek házhoz hordták a tejet. A mezőgazdasági munkák szünetében a kevés földdel rendelkezők és a földnélküliek Budapest üzemeiben és az építkezéseken vállaltak munkát.

A Nagytarcára látogatókat vendégszerető, barátságos emberek fogadják, igazítják útba, akik büszkéek múltjukra, szorgalmasan dolgoznak jelenükben és komoly erőfeszítéseket tesznek jövőjükért.

Szeretettel várja Önt is Nagytarcsa!

Ráczkövi Erzsébet

Felhasznált irodalom:

Molnár Lajos- M. Hajdú Margit: Nagytarcsa

Molnár Lajos- Molnárné Hajdú Margit: A 700 éves Nagytarcsa

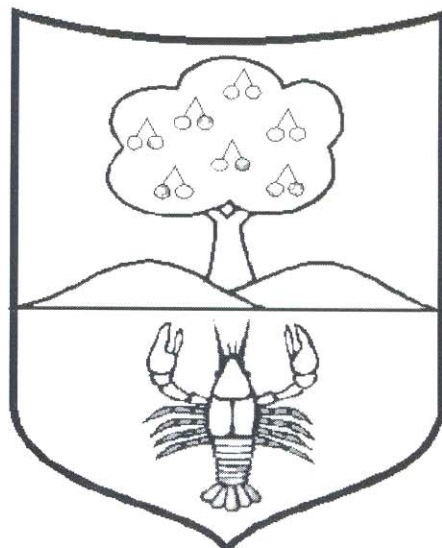
Molnár Lajos- Győri Péterné- Molnárné Hajdú Margit: Nagytarcsa történeti és néprajzi emlékei

Molnár Lajos- A nagytarcsai népfőiskola 1938-1988

Szelepcsényi Sándor Egy hagyomány születése

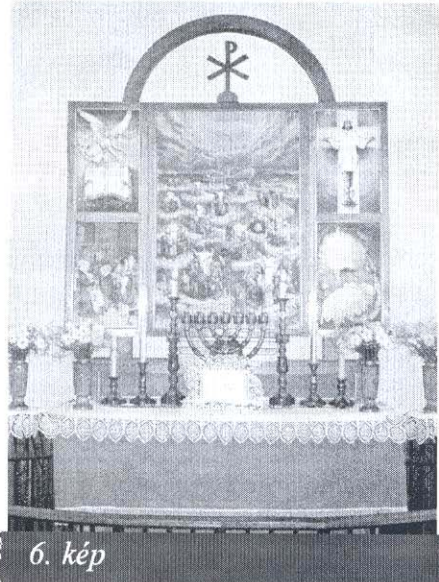
Ritka eseménynek lehettünk részesei az elmúlt hetekben. Résztevői és tanúi voltunk egy hagyomány indításának, amelyet ezután az utódaink - remélhetőleg amíg a világ világ - ápolni fognak még akkor is, ha már az első lépések feledésbe merülnek. Kerületünk előd-községeinek példát mutatva (Rákoscsaba után másodikként) Rákoskert megalakította a saját zászlóját. Abban Rákoscsabát is megelőzték, hogy ez a lobogó - a helyi képviselők javaslatára - az önkormányzat által jóváhagyásra került és használatát rendeletileg szabályozta a testület. [Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának 45/2007. (XI. 22.) számú rendelete Rákoskert városrész zászlajának alapításáról és használatának rendjéről].

A folyamat még 2005-ben kezdődött, amikor a Rákoskerti Polgári Kör lelkes tagjai elhatározták, hogy megalkotnak egy olyan emblémát, amely jelképezi a települést és a helyi civil szerveződések levélpapírjain, pecsétjein, különféle kiadványain alkalmazva szembetűnően megkülönböztetik őket Rákosmente hasonló közösségeitől.

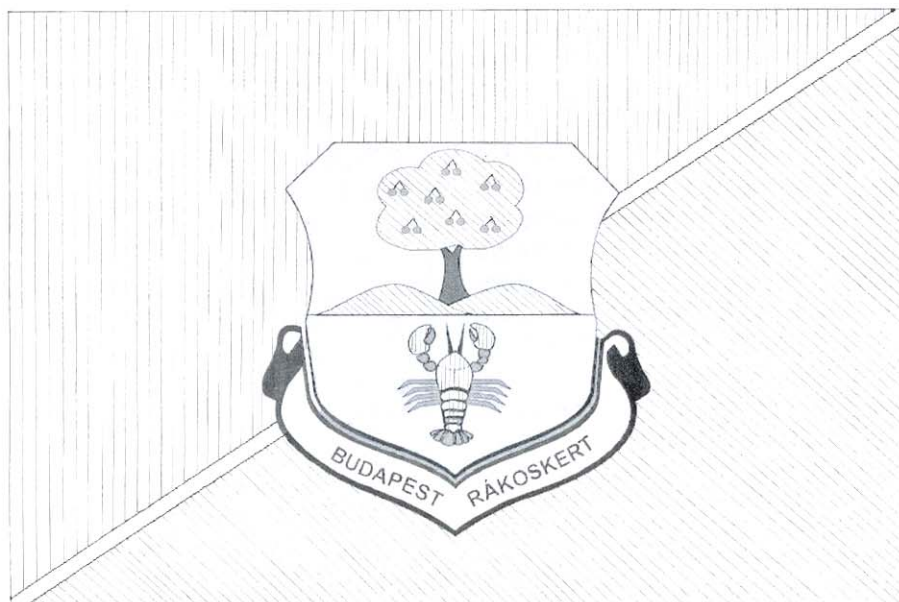
Rákoskert emblémájának vonalas ábrázolása

Az embléma alapötlete néhány apróbb módosítás után vált elfogadottá. A címerszerű ábrázolás minden szempontból megfelel a heraldikai (címertani) előírásoknak, az úgynevezett "beszélő címerek" csoportjába tartozik. Az eredeti elképzelések szerint a címerképek egy felül kissé homorú, csücsköstalpú

6. kép

pajzsban helyezkednek el. A pajzs formája nem szigorúan meghatározott, annak kialakítása a különböző változatokban (az évszázadok során kialakult minták figyelembevételével) szabadon választható. A középén vízszintes vonallal kettéosztott (vágott) belső mező alsó felében világoskék háttérből egy függőleges állású vörös rák tekint a felső mező felé, ahol egy zöld színű kettős halomból kinövő, termő állapotú cseresznye látható szintén világoskék háttér előtt. A rák háttere a vizet, a fát pedig az égboltot jelképezi. Így könnyen olvasható a címerrajz: az alsó vágás a település nevének első tagjára (Rákos-), a felső pedig annak második részére (-kert) utal. A cseresznye Rákoskerten nagyon népszerű és gyakori fa: a parcellázás idején, a terület tulajdonosának, báró Schell Gyuláné Lantos Ilonának megbízásából a felosztott birtok egy 55 hold nagyságú részének utcáit ezzel a szép és hasznos gyümölcsfával szegélyezték. A két halom a községben lévő magaslatokra emlékeztet: a Vida-dombra és az Iskola-dombra. A világos alapon két szín uralkodik erőteljesen: a vörös (piros) valamint a zöld. Jellemzően ezeket az alapszíneket alkalmazta a zászló tervezője is.

A zászló szintén a közösség véleményének körültekintő figyelembevételével nyerte el végső formáját. Az első tervek módosításaként került rá a haránt irányú, a bal alsó sarokból a jobb felső sarokba tartó vágás és a két szint elválasztó keskeny fehér csík. Ilyen módon utalva a nemzeti hovatartozásunkra, megjelenítve a magyar trikolor színeit. Középre került Rákoskert emblémája egy reneszánsz stílusú tárcsapajzsban, a címer alatt pedig egy szalag látható a következő felirattal: BUDAPEST RÁKOSKERT.

A zászló használatára vonatkozóan szabályokat állapít meg az önkormányzati rendelet.

“3. § A zászló használata

(1) A zászlót kizárólag hiteles alakban szabad ábrázolni. Használata a magyar köztársasági zászlót és a XVII. kerületi zászlót nem helyettesítheti.

(2) A városrészi zászló kizárólag Rákoskert városrész határain belül helyezhető ki.

(3) A városrészi zászló használható Rákoskert ünnepi rendezvényeinek helyszínén úgy, hogy a köztársasági zászló és a kerületi zászló jelentőségét ne kisebbítse.

(4) A Rákoskert városrészhez tartozás kinyilvánítása céljából jogi és természetes személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező személyi egyesülések a zászlót az e rendeletben foglalt korlátozások megtartásával használhatják.

(5) Kizárólag engedéllyel lehet a zászlót kereskedelmi forgalomba hozni, valamint ajándék- és emléktárgyként sokszorosítani.

(6) Nem lehet Rákoskert városrész zászlaját védjegyként felhasználni, ilyen célra engedélyt kiadni.”

A fentiekből következik, hogy a zászlók magánházak ormára szabadon kitűzhe-

tők és a házak díszítésére lényegében korlátozás nélkül felhasználhatók.

A zászlót elsőnek a Rákoskerti Művelődési Ház, majd a Rákoskert Vasúti Köz-lekedéséért Alapítvány kapta meg, mindkettőt ünnepélyes keretek között avatták fel.

A téli szél büszkén lengeti a városrész új szimbólumát, hirdelve azt, amit a lobogók mindig is jelképeztek: a sorsközösséget és azt, hogy az itt lakók élete sok szempontból összefonódik, hiszen egy zászló alá tartoznak valamennyien.

Kiadja a RÁKOSMENTI
MÚZEUMBARÁT EGYESÜLET

Szerkesztőbizottság:

Ádám Ferenc, Gyöngyössy Márton,
Szelepcsényi Sándor, Tóth Péter

Szerkeszti: Szelepcsényi Sándor

Szerkesztőség:

1174 Budapest, Báthory u. 31.
Tel.: 36-1-258 4693
e-mail: erh@enternet.hu

Lapterv: Novák Fanni

Ingyenes terjesztésű lapunk megtalálható az Erdős Renée Házban illetőleg Budapest XVII. kerületének kulturális intézményeiben.

E szám kiadását támogatta

Budapest Főváros XVII. Kerület
Önkormányzatának Művelődési
és Tájékoztatási Bizottsága.

II. évfolyamunk 4. számának címlapján a rákoskeresztúri műkedvelőkről, a rákosligeti sportklub épületéről és a rákoscsabai kaszinóról készült korabeli fényképfelvételek láthatók.